

De corona-rebel

Columns - 31 augustus 2020 - Auteur: Merlijn Schoonenboom

Op het eerste gezicht is er niets rebels aan haar te zien. Iets boven de zestig schat ik haar, met lange grijze haren in een paardenstaart. Ze kijkt me onderzoekend, niet onvriendelijk, aan. Maar als ze zich over me heen buigt en ik mijn mond open doe, besef ik dat mijn nieuwe tandarts bij het consult helemaal geen mondkapje droeg en nu slechts eentje half op de kin - en dat midden in de corona-pandemie.

Ik moest dit weekend aan haar denken, aan deze tandarts die ik inmiddels weer heb verlaten. Ik vroeg me af of ze meeliep, tussen de [tienduizenden demonstranten tegen de corona-maatregelen](#), waarbij vele diverse stromingen en personen waren samengekomen, die allemaal weer een andere boodschap hebben, van gematigd tot openlijk radicaal.

Twee tegengestelde extremen vallen hierbij het meest op. De Duitse media tonen het liefst beelden van martialische rechtsradicalen, die met *Reichsflaggen* de trappen van het Duitse parlamentsgebouw oprenden. Maar één blik op de menigte is genoeg om te beseffen dat er net zoveel links-alternatieven meededen - de protestborden vóór veganistisch eten en tégen inenten spreken boekdelen, om nog maar te zwijgen van de [Heilpraktikerin](#) die tot de bestorming van de Rijksdag opriep.

'Hildegard von Bingen', noemt mijn vriendin de types als mijn tandarts: het spreekwoordelijke 'kruidenvrouwtje', al dan niet in lange gewaden of met een vilten overjas. Je komt ze in Duitsland vaker tegen dan in Nederland; als deel van de 'Fundi-tak' van de Groenen, bij de Waldorfschool, of gewoon in het bos, bij het paddestoelenplukken. Een echt gevaar leek nooit van hen uit te gaan, net zomin als van hun voorliefde voor de alternatieve geneeskunde - maar ook daar blijkt radicalisering mogelijk.

Merlijn Schoonenboom verbindt in zijn maandelijkse column persoonlijke ervaringen met bredere maatschappelijke ontwikkelingen in Duitsland

De eerste keer gaf ik mijn nieuwe tandarts het voordeel van de twijfel. Ze was tenslotte arts, ze zou toch wel weten wat ze doet? Dus vroeg ik oprecht nieuwsgierig: "Waarom draagt u geen mondkapje?" Met haast meelijwekkende blik

keek ze me aan. Dat kapje, begon ze, vergiftigt meer dan dat het helpt; de slechte lucht kan niet weg, dus die adem je weer in. Veel buiten te zijn werkt beter tegen corona, zei ze beslist.

Dat klonk niet eens ver weg van de mondkapjes-scepsis die ik uit Nederland uit officiële hoek kende. Maar de tweede keer voelde ik mijn twijfel toch de overhand nemen. Behoedzaam vroeg ik, toen ze klaar was met boren: "Maar Christian Drosten is toch vóór het kapje?" Ineens sloeg haar zalvende stemming om, een vonk van ideologische verbeterheid kwam in haar ogen. Ze zei: "Er zijn honderden artsen die weten dat het anders zit, maar díe worden niet gehoord." "Waarom niet?" moedigde ik haar aan. En toen kwam het: "Dat komt omdat de regering niet wíl dat je de waarheid hoort. Merkel wíl dat je met zo'n muilkorf loopt."

Het mondkapje als muilkorf; daar was het, ook zij gebruikte dit bekende begrip van de corona-rebel, te lezen op internet, te horen bij de protesten.

Demonstranten uit allerlei, vaak tegengestelde, subculturen grijpen corona aan om 'tegen het systeem' te protesteren; het corona-beleid wordt tot een bewuste 'beroving' van de individuele vrijheid verklaard, een complot van 'die daar boven'.

Dat het Duitse corona-beleid in internationaal perspectief helemaal niet zo restrictief is, maakt die overtuiging niet minder. Het past bij een soort romantiek van de opstand zoals die de laatste paar jaar aan de randen van de Duitse politieke cultuur is opgekomen, mede aangevuurd door Merkels opvattingen over de *Alternativlosigkeit* van haar beleid - dat vanuit haar natuurwetenschappelijke nuchterheid gezien vaak klopt, maar waarvan de communicatie wel 'ns te wensen overlaat.

De aanwezigheid van de esotherici naast de rechtsradicalen is een nieuwe dimensie hiervan - al zijn de historische banden tussen beide groter dan lijkt, zoals extremisme-onderzoeker Jan Rathje in [Der Tagesspiegel](#) (betaalmuur) zegt. "Beide stromingen geloven, dat er een vermeend natuurlijke orde is, die tegen de negatieve kanten van de modernisering moet worden verdedigd." En zeker, iedereen mag zijn mening verkondigen, maar uiteindelijk gaat het toch nog om zoiets als feiten - en na meer dan een halfjaar onderzoek zijn er daar toch ook wel een aantal van.

Mijn nieuwe tandarts ontmaskerde zichzelf. Weken na haar behandeling had ik nog steeds pijn aan de kies. Ik ging terug naar mijn oude tandarts, die ik vanwege de lange reisafstand had verlaten: geruststellend ingepakt met mondkapje liet die me zien dat de nieuwe tandarts grove fouten met mijn tandzenuw had gemaakt. Dankbaar wist ik nu zeker: de corona-rebel met haar 'alternatieve feiten' had definitief iedere geloofwaardigheid verloren.

Deze column is op 1-9-2020 geactualiseerd met de zin over de bestorming van de Rijksdag en het citaat van extremisme-onderzoeker Jan Rathje

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/39519/de-corona-rebel>